

BILTEN

AKTUELNO U SVETU ENERGETIKE

Logika novca vs strategija politike

Interni dokument otkrio rascep u evropskoj privredi oko klimatske politike

Evropski bankari zahtevaju jedinstvenu regulativu za finansiranje energetske tranzicije

Revizori: Nemačka vlada mora racionalnije da upravlja sa energetsom tranzicijom

WindEurope: Evo kako da Evropa smanji emisije CO2 za 90% do 2050

Šefčovič najavljuje tranzit „komercijalno isplativih“ količina ruskog gasa preko Ukrajine

Energetika-net: Zašto Mađarska odugovlači sa projektom LNG Krk?

Nemačka industrija osudila Trampovu nameru da blokira Severni tok.2

Svetski naftni i gasni kolosi potpisali pakt o smanjenju emisija metana

Teret poreza na cene goriva u Evropi 18% iznad svetskog proseka

SADRŽAJ

Interni dokument otkrio rasep u evropskoj privredi oko klimatske politike	OVDE
Evropska komisija odustala od plana podizanja cilja smanjenja emisija na 45% do 2030.....	OVDE
ACER: Blagi pad cena struje i gasa u EU nastavljen i u 2017.....	OVDE
Revizori: Nemačka vlada mora racionalnije da upravlja sa energetsom tranzicijom.....	OVDE
Evropski bankari zahtevaju jedinstvenu regulativu za finansiranje energetske tranzicije.....	OVDE
WindEurope: Evo kako da Evropa smanji emisije CO2 za 90% do 2050.....	OVDE
Cena uglja od 100\$/t podiže vrednost alternativnih izvora energije	OVDE
Nemačka industrija osudila Trampovu nameru da blokira Severni tok.2	OVDE
Trump pohvalio Poljsku, a osudio Nemačku zbog energetske zavisnosti od Rusije.....	OVDE
Šefčović najavljuje tranzit „komercijalno isplativih“ količina ruskog gasa preko Ukrajine.....	OVDE
O čemu su razgovarali ruski i ukrajinski eksperti?.....	OVDE
EU predlaže Ukrajini uvođenje metoda repera u određivanju tarifa za transport gasa.....	OVDE
LNG Krk za sada samo alternativa za Mađarsku.....	OVDE
Mađarska: Zavisi od tarifa za transport gasa od Krka	OVDE
Energetika-net: Zašto Mađarska odugovlači sa projektom LNG Krk?.....	OVDE
Putin: Bugarska minirala Južni tok, a sada podržava Turski tok.....	OVDE
Svetski naftni i gasni kolosi potpisali pakt o smanjenju emisija metana.....	OVDE
EU: Predlog koji bi mogao da promeni automobilsku industriju.....	OVDE
Teret poreza na cene goriva u Evropi 18% iznad svetskog proseka.....	OVDE
Svi ratovi na Bliskom istoku vode se zbog nafte – austrijska ministarka.....	OVDE
Putin: Trampova politika krivac za rast cena nafte.....	OVDE
Sanela Pokrajčić izabrana za predsednicu FERK-a	OVDE

Interni dokument otkrio rascep u evropskoj privredi oko klimatske politike

BRISEL - **BusinessEurope**, organizacija poslodavaca iz Evropske unije, pozvana je da preispita svoj stav o klimatskim promenama nakon što je objavljen interni dokument koji otkriva velika neslaganja u evropskoj poslovnoj zajednici kada se radi o ovim ciljevima evropske energetske politike.

Dokument, do koga je došao **Euractiv**, obelodanjuje naime da pojedini poslovni sektori ne prihvataju kao svoj stav ono što je BusinessEurope predstavio kao „ekstremno najniži zajednički imenitelj“ vezano za saglasnost evropskih poslodavaca oko klimatske politike i ciljeva EU.

Pitanje je u septembru izbilo na prvo mesto u javnoj raspravi, kada je obelodanjeno da udruženje poslodavaca namerava da se „suprotstavi“ ambicioznijoj evropskoj klimatskoj politici. Nedelju dana nakon objavljivanja tog dokumenta, pojavili su se glasovi u poslovnoj zajednici koji se ne slažu sa ovim stavom, što odražava duboke podele u korporativnom svetu vezano za klimatsku politiku EU, piše **Euractiv**.

Brisel odustao od plana podizanja cilja smanjenja emisija na 45% do 2030.

BERLIN – Evropska komisija je odustala od planova da podigne lestvicu evropskog cilja smanjenja emisija gasova efekta staklene bašte (GHG) za 2030. sa 40, na 45 odsto, prenosi prošle subote **Euractiv** informaciju do koje su došli nemački mediji.

Nemačka nevladina organizacija Germanwatch navodi da je glavni razlog odluke Komisije bilo protivljenje nemačke vlade zaoštavanju cilja smanjenja emisija (GHG).

U oktobru 2014, EU lideri su se dogovorili o smanjenju emisija za 40% u odnosu na nivoe iz 1990. do kraja naredne dekade. Evropski komesar za klimatsku politiku i energiju, Miguel Arias Kanjete je rekao ranije ove godine da će blok de facto stići do cilja od 45 odsto zahvaljujući novim zakonima o obnovljivoj energiji i energetske efikasnosti, sugerišući da bi EU mogao i formalno obavezati članice na taj cilj.

U Briselu, međutim, navode da formalno podizanje ovog klimatskog cilja nikada i nije bilo na dnevnom redu.

ACER: Blagi pad cena struje i gasa u EU nastavljen i u 2017.

LJUBLJANA - Agencija za saradnju evropskih energetskih regulatora (ACER) objavila je dva izvoda iz najnovijeg godišnjeg izveštaja o nadzoru tržišta električne energije i prirodnog gasa, koji izrađuje u saradnji sa Svetom evropskih energetskih regulatora: veleprodaja prirodnog gasa i prvi deo obima maloprodaja gasa i električne energije.

Izveštaj pored ostalih nalaza, ukazuje da je generalno posmatrano snabdevanje Evropskog gasnog sistema prirodnim gasom na visokom nivou i da cene električne energije i gasa za domaćinstava u EU 2017. u proseku u drugoj godini za redom beleže pad.

Veleprodajna tržišta gasa nastavljaju sa pozitivnim radom u smislu funkcionisanja tržišta i konvergencije cena. Međutim, objedinjeno tržište gasa na nivou EU još uvek nije stvarnost, jer se i dalje širi jaz između tržišta koja bolje funkcionišu i onih bez transparentnih podataka o trgovini. Gasni mrežni kodovi doprinose funkcionisanju tržišta u zemljama članicama EU u kojima veletrgovina na tržištu gasa funkcionise dobro ili se poboljšava.

ACER
Agency for the Cooperation
of Energy Regulators

CEER
Council of European
Energy Regulators

Uprkos prosečnom smanjenju cena energije za potrošače u EU, učešće nespojive komponente (troškovi mreže, podrška za obnovljive izvore energije i porezi) u maloprodajnoj ceni nastavlja da se povećava posebno vezano za podršku obnovljivoj energiji, navodi se u izveštaju koji će formalno biti obelodanjen 22. oktobra.

Revizori: Nemačka vlada mora racionalnije da upravlja sa energetsom tranzicijom

BON - Nemačka i dalje nema uvid u ukupne troškove Energiewende-a, popularno nazvane tranzicije te zemlje na održivu ekonomiju upotrebom obnovljivih izvora energije i mera energetske efikasnosti i održivog razvoja, konstatovao je u specijalnom izveštaju prošle nedelje Federalni sud revizora sa sedištem u Bonu.

Ovo vrhovno telo za kontrolu i ocenu pitanja trošenja federalnih sredstava procenjuje da je samo u poslednjih pet godina cena energetske tranzicije iznosila 160 milijardi evra i ukazuje da vlada mora da poboljša transparentnost kod objavljivanja troškova Energiewende-a.

Nemačka i dalje ne uspeva da ispuni većinu svojih klimatskih ciljeva, uključujući smanjenje emisija gasova efekta staklene bašte (GHG) uprkos „ogromnih“ troškova koji padaju na teret privrede i potrošača, navodi sud čiji je izveštaj u velikoj meri savetodavnog karaktera.

Sud navodi da vlada morala bolje da nadgleda troškove i sigurnost snabdevanja, i da obezbedi više podsticaja poput uvođenja cene ugljendioksida umesto velikog broja propisa i subvencija.

Nemački parlament je 2011. godine potpunim konsenzusom vladajućih i opozicionih partija doneo istorijsku odluku da u naredne četiri decenije Nemačka transformiše svoj elektroenergetski sektor od korišćenja uglja i nuklearne energije u oslonac na obnovljive izvore (OIE).

Ciljevi ove tranzicije su zatvaranje svih nuklearnih elektrana do 2022.; smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte za 80-95% do 2050.; smanjenje potrošnje energije za 50% do 2050. i udeo OIE u ukupnoj potrošnji električne energije od 80%.

Kancelarka Angela Merkel je nedavno saopštila da je Nemačka na putu da ne ispuni cilj smanjenja emisija za 40% u 2020. u odnosu na 1990.

Evropski bankari traže jedinstvenu regulativu za finansiranje energetske tranzicije

FRANKFURT - Evropi su potrebni zajednički standardi za održivu finansijsku i investicionu regulativu kako bi se osiguralo da finansijski sektor doprinese tranziciji privrede ka niskim emisijama ugljenika, rekli su predstavnici finansijske industrije na samitu o „zelenim finansijama“ u Frankfurtu. Nemačka vlada želi da zemlju postane centar za „zeleno finansiranje“, ali uprkos povoljnim uslovima, održivi nivoi investicija su i dalje daleko niži nego što je potrebno da bi se postigli željeni klimatski ciljevi, konstatovali su učesnici ovog skupa.

WindEurope: Evo kako da Evropa smanji emisije CO2 za 90% do 2050.

BRISEL - Evropa bi mogla smanjiti emisije ugljen-dioksida za 90% do 2050. godine, ako bi implementirala ambiciozne planove elektrifikacije zasnovane na obnovljivim izvorima.

To u novom izveštaju konstatuje Evropsko udruženje za energiju vetra, WindEurope i navodi da bi Evropa trebalo da preusmeri svoje industrijske procese, zgrade i transport na korišćenje čistih izvora energije. WindEurope procenjuje da bi čisti izori energije mogli pokretati 86% industrijskih procesa do sredine stoleća, čime bi nivo emisija bio smanjen za 88%.

Nivo elektrifikacije pomenutih sektora bi, prema izveštaju udruženja, realno mogao porasti sa 24% na 62% do 2050. godine.

Mada bi ovaj scenario verovatno povećao teret ukupne potrošnje energije na 2,7% evropskog BDP-a, odnosno na 0,5%, on bi s druge strane smanjio troškove ublažavanja klimatskih promena sa 1,2% evropskog BDP-a na 0,86%, konstatuje WindEurope.

Cena uglja od 100\$/t podiže vrednost alternativnih izvora energije

LONDON – Kompanije koje proizvode alternativnu energiju, počev od vetroelektrana do termoelektrana na gas, očekuju dalji rast na tržištu nakon što je cena uglja u Evropi dostigla nivo od 100 dolara po toni, najveći u poslednjih pet godina, piše 3. oktobra **Bloomberg**.

Nemačka industrija osudila Trampovu nameru da blokira Severni tok 2

BERLIN - Evropska unija i kompanije unutar bloka imaju pravo da odlučuju o energetske politici nezavisno od "trećih strana", rekao je Dieter Kempf, šef Federacije nemačkih industrija (BDI).

"Imam veliki problem kada se treća država meša u naše snabdevanje energijom," izjavio je Kempf nemačkom dnevniku *Süddeutsche Zeitung*.

Nemačkoj industriji je potreban gasovod Severni tok 2 kako bi se poboljšala sigurnost snabdevanja energijom," rekao je Kempf, dodajući da američki utečnjeni prirodni gas, koji Vašington nudi kao alternativu ruskom izvozu cevovodima, trenutno nije konkurentan na nemačkom tržištu i koštao bi previše.

Šefčović najavljuje tranzit „komercijalno isplativih“ količina ruskog gasa preko Ukrajine

BRISSEL – Potpredsednik Evropske komisije, zadužen za realizaciju projekta evropske Energetske unije, Maroš Šefčović najavio je prošle nedelje poziv ministrima energije Rusije i Ukrajine na trilateralne pregovore o nastavku ruskog transporta gasa u Evropu preko ukrajinskog gasovodnog sistema posle 2019. godine, kada istekne postojeći dugoročni ugovor između Gasproma u Naftogaza Ukrainy i kada bi trebalo da se završi gradnja gasovoda Severni tok 2, kojim Rusija dobija alternativu da izvoz gasa severnim pravcima potpuno preusmeri tim tokom.

Šefčović je prethodno, na jednom skupu u Briselu, rekao da je „dobra vest iz nedavnih razgovora sa dvojicom ministara, da će se pregovarati o načinu da se obezbedi tranzit komercijalno isplativih količina (gasa) preko Ukrajine. On pri tom nije pominjao brojke.

O čemu su razgovarali ruski i ukrajinski eksperti?

KIJEV - Iz ukrajinskog Naftogaza je istovremeno saopšteno da su eksperti dveju zemalja i posrednika iz EU, razgovarali u pripremi ministarskog sastanka, „o evropskim zakonima koji moraju biti poštovani kod tranzita gasa i o raznim scenarijima ponude i potražnje“ ruskog gasa.

Tramp pohvalio Poljsku, a osudio Nemačku zbog energetske zavisnosti od Rusije

NJUJORK - "Oslanjanje na jednog stranog snabdevača može nacije učiniti osetljivim i ranjivim na iznuđivanje i zastrašivanje i zato čestitamo evropskim državama kao što je Poljska koje ispunjavaju svoje energetske potrebe gradeći baltički gasovod nezavisan od Rusije," rekao je američki predsednik Donald Tramp u govoru na generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija.

"Nemačka će postati potpuno ovisna o ruskoj energiji ako ne promeni kurs odmah," dodao je on aludirajući na projekat Severnog toka 2, kojim će se udvostručiti kapacitet godišnjeg transporta gasa tim sistemom gasovoda na 110 milijardi kubika.

U 2017. godini Gasprom je izvezao u Nemačku rekordnih 53,4 milijarde kubika gasa. Nemačka potrošnja prirodnog gasa u toj godini iznosila je nešto iznad 90 milijardi kubnih metara.

EU predlaže Ukrajini uvođenje metoda repera u određivanju tarifa za transport gasa

BEČ – Sekretarijat Energetske zajednice savetovao je Ukrajinskog nacionalnog energetskeg i komunalnog regulatora (NEURC) da razmotri uvođenje metoda repera (benchmarking) u postupku određivanja tarifa za transport prirodnog gasa.

Sekretarijat pri tom polazi od činjenice na postojanje raznovrsnih puteva za transport prirodnog gasa u Evropu i u tom kontekstu centralnu ulogu Ukrajine, navodi se u saopštenju objavljenom na [portalu](#) Energetske zajednice.

LNG Krk za sada samo alternativa za Mađarsku

BUDIMPEŠTA – Šef mađarske diplomatije i ministar spoljne trgovine te zemlje, Peter Sijarto rekao je u utorak hrvatskom ministru energije Tomislavu Čoriću da njegova zemlja trenutno ima dve alternative za otvaranje dodatnog pravca snabdevanja (ne-ruskim) prirodnim gasom: Jedna je iz projekta koji u rumunskim vodama Crnog mora razvijaju američki Exxon Mobil i austrijski OMV, a druga je LNG terminal na hrvatskom ostrvu Krk.

Čorić je boravio u Budimpešti da bi, pored ostalog, obezbedio pristanak Mađarske da zakupi deo kapaciteta još neizvesnog projekta LNG Krk. On je, međutim, mogao samo da izrazi veru da će dve zemlje „kroz razgovore sledećih nekoliko meseci iznaći rešenje“ za ovo potencijalno partnerstvo.

Mađarska: Zavisí od tarifa za transport gasa od Krka

BUDIMPEŠTA - Mađarska i Hrvatska će se obratiti Evropskoj komisiji vezano za pitanje određivanja fiksnih tarifa za isporuke prirodnog gasa iz projektovanog LNG terminala na ostrvu Krk, rekao je prošlog utorka šef mađarske diplomatije i ministar spoljne trgovine te zemlje Peter Sijarto posle razgovora sa hrvatskim ministrom Čorićem. Mađarska bi mogla da godišnje odatle uvozi 1,7 milijardi kubika gasa, što je skoro dve trećine od projektovanog kapacitet terminala, prenosi mađarska agencija MTI. Sijarto je, doduše, rekao da Mađarska ima još jednu alternativu za snabdevanje gasom mimo Rusije – onu vezano za proizvodnju gasa iz crnomorskog projekta koji u Rumuniji razvijaju američki ExxonMobil i austrijski OMV.

Treća I najrealnija alternative – Turski dok

BUDIMPEŠTA - Treća, a ujedno i najizglednija alternativa Mađarske je želja te zemlje da se Rusija odluči za trasu produženja Turskog toka do evropskog tržišta preko Mađarske, dolazeći preko teritorija Bugarske i Srbije. Izvesno je da bi taj gas bio jeftinije rešenje za Mađarsku, ne računajući prihode koje bi zemlja ubrala od eventualnog tranzita, ako bi se gasovod – kako se očekuje – produžio da austrijskog čvorišta Baumgarten. Rusija još nije odlučila kuda bi se nadovezao taj evropski nastavak druge cevi Turskog toka, dok prethodno ne dobije potrebne garancije tranzitnih EU zemalja i Brisela da cevovod neće bit pod udarom tzv. Trećeg paketa evropske energetske regulative, zbog čega je Gasprom svojevremeno odustao od projekta Južni tok.

Putin: Bugarska minirala Južni tok, a sada podržava Turski tok

ST.PETERSBURG - Evropski partneri u projektu Severni tok 2 podržavaju izgradnju gasovoda jer Evropu posebno zanima jeftino i stabilno snabdevanje gasom, istakao je austrijski savezni kancelar Sebastian Kurc posle razgovora s ruskim predsednikom Vladimirom Putinom u St. Peterburgu.

Putin je izrazio sumnju da će evropskim zemljama biti isplativ uvoz gasa iz drugih zemalja, kao što je SAD, koji je i za 30% skuplji.

Uz to, ruski predsednik je pozdravio austrijsku predanost ostvarivanju projekta, a kao nelogičnost politike podsetio na primer Bugarske koja je, pod spoljnim pritiscima, odustala svojevremeno od učešća u ruskom gasovodnom projektu Južni tok, da bi sada izrazila želju da kupuje ruski gas preko novog gasovoda Turski tok. **TASS**.

Energetika-net: Zašto Mađarska odugovlači sa projektom LNG Krk?

ZAGREB - Projekt LNG-terminala na Krku očigledno se ne razvija kako je planirano, komentariše Energetika-net. Hrvatski portal podseća da je firma LNG Hrvatska već treći put produžila rok za zakup kapaciteta terminala kao preduslova da se projekat uopšte realizuje.

Ovaj medij neslužbeno saznaje da Mađarska, koja je najveći potencijalni zakupac kapaciteta, odugovlači s odlukom o zakupu, a ostali kupci traže premale količine da bi terminal bio rentabilan. „Mađarskoj, naime, uskoro ističe dugoročni ugovor o kupovini gasa od Gasproma i zakup terminala dobar je pregovarački adut,“ piše **Energetika-net**.

Teret poreza na cene goriva u Evropi 18% iznad svetskog proseka

LONDON – Udeo poreza u cenama goriva kod evropskih kompanija u proseku je za 18 odsto veći od svetskog proseka, što im ozbiljno ugrožava konkurenciju u odnosu na uvozna goriva i potencijalno dovodi u pitanje ekonomski rast, pokazuje nova studija UHY, međunarodne računovodstvene i konsultantske mreže.

UHY objašnjava da u proseku stavka poreza učestvuje sa 59% u cene benzina i 52% u ceni dizel goriva u Evropi, u poređenju sa globalnim prosekom od 50% i 44% respektivno. (Komparativna tabela dole)

Svetski naftni i gasni kolosi potpisali pakt o smanjenju emisija metana

BRISEL - Grupa vodećih svetskih proizvođača nafte i gasa obavezala se da do 2025. godine ograniči emisije metana na 0,25% u svojim ukupno plasiranim isporukama sirove nafte i gasa i derivata.

Kompanije iz tzv. Klimatske inicijative za naftu i gas (OGCI) u saopštenju objavljenom 24. septembra na svom portalu, navode da je njihova ambicija da emisije jednog od najštetnijih i najopasnijih gasova po čovekovu sredinu svedu do 2025. ako bude moguće na 0,20%, sa 0,32% u 2017. godini. Prevedeno na količine to bi predstavljalo smanjenje emisija metana za oko 600.000 tona godišnje.

Euractiv ovaj dogovor tumači kao novu potvrdu da se industrija fosilnih goriva kreće ka smanjenju jednog od najvećih izvora emisija gasova staklene bašte. OGCI, koja je formirana 2014. godine, objavila je sredinom septembra da će se grupi pridružiti američki kolosi Chevron, ExxonMobil i Occidental Petroleum.

EU: Predlog koji bi mogao da promeni automobilsku industriju

STRAZBUR - Poslanici Evropskog parlamenta glasali su 3. oktobra u korist predloga smanjenja emisija ugljen-dioksida iz novih privatnih automobila i novih lakih ekonomskih vozila u Evropskoj uniji za 40 odsto do 2030. godine.

Predlog, koji je usvojen sa 389 glasova za, 239 protiv, uz 41 uzdržanog poslanika, poziva na smanjenje emisija ugljen-dioksida za 20 odsto do 2025. i 40 odsto do 2030. godine.

Predlog smanjenja standardnih emisija ugljen-dioksida iz vozila do 2030. godine podelio je evropske poslanike, pa su u raspravi održanoj u utorak socijaldemokrate i zeleni podržali veća smanjenja, dok su narodnjaci upozoravali na moguće posledice takve mere po radna mesta u automobilskoj industriji. Evropska komisija je prethodno predlagala 30 odsto do 2030. godine.

Svi ratovi na Bliskom istoku vode se zbog nafte – austrijska ministarka

NJUJORK - Nafta je pravi razlog za sukobe na Bliskom istoku, a Sirija je poslednja žrtva te borbe, rekla je austrijski ministar spoljnih poslova Karin Knajsl u govoru pred Generalnom skupštinom UN (foto UN News).

„Samo postojanje modernih bliskoistočnih država oblikovano je poslovanjem sa naftom,“ naglasila je Knajsl i konstatovala da su granice država nakon raspada Otomanskog carstva crtane "na osnovu naftovoda".

Prema njenim rečima, svi ratovi koji su se vodili u regionu u proteklm decenijama samo su nastavak bitke za kontrolu fosilnih goriva.

Knajsl je takođe kritikovala odluku Trampove administracije da povuče potpis SAD iz nuklearnog sporazuma sa Iranom.

Putin: Trampova politika krivac za rast cena nafte

MOSKVA - Predsednik Rusije, Vladimir Putin, izjavio je u sredu da bi preporučio američkom predsedniku, Trampu, da pogleda u ogledalo ako traži osobu odgovornu za rast cena nafte.

U obraćanju učesnicima Ruske nedelje energetike u Moskvi, Putin je rekao da je Tramp donekle u pravu što se žali na previsoke cene nafte, ali bi trebalo da „pogleda u ogledalo“ da bi otkrio krivca.

Putin je rekao da je trenutni rast cena nafte povezan sa eksternim, pre svega političkim faktorima. „Budimo iskreni, sadašnje cene nafte su donekle posledica politike američke administracije. Mislim, pritom, na sankcije protiv Irana, na političke probleme u Venecueli i na posmatranje onoga što se upravo događa u Libiji,“ dodao je Putin.

Sanela Pokrajčić izabrana za predsednicu FERK-a

MOSTAR - Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine izabrala je u četvrtak za predsednicu tog regulatornog tela Sanelu Pokrajčić, članicu FERK-a. Pokrajčić je izabrana na razdoblje od godinu dana.

S obzirom kako 7.10.2018. godine ističe funkcija predsednika FERK-a, članu FERK-a iz reda bošnjačkog naroda, a poštujući navedene odredbe o izmenjivosti funkcije predsednika stvoreni su uslovi da se donese odluka o izboru novog predsednika, iz reda hrvatskog naroda, saopšteno je iz FERK-a.